

สรุปผลการดำเนินงานโครงการ
การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการระบบเกษตรดีที่เหมาะสม
(Good Agricultural Practice, GAP) เพื่อการผลิตมะเขือเทศ
บ้านนางอย ตำบลเต่างอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร

ระหว่างวันพุธที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐
ณ วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนางอย
ตำบลเต่างอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร

งานบริการวิชาการ คณะเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สนับสนุนโดย
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

รายงานผลการดำเนินงานการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) เพื่อการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย ตำบลเต่างอย อำเภอเต่า จังหวัดสกลนครเป็นงานบริการวิชาการ ภายใต้งบประมาณปี 2560 ซึ่งได้บรรณาการงานวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสมมาใช้สำหรับการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร และการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีพัฒนาและผลไม้ ในภาค การศึกษาที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2560 มาบรรณาการเพื่อฝึกอบรมการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้สำหรับการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะของเกษตรกรในการผลิตมะเขือเทศให้ได้คุณภาพ มาตรฐานด้วยระบบ GAP สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค ทำให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิต มะเขือเทศได้อย่างต่อเนื่องในราคาที่เป็นธรรม ก่อให้เกิดรายได้อันส่งผลต่อความอยู่ดีกินดีของชุมชน รวมถึงอนุรักษ์สภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพิน สมคำพี่

หัวหน้าโครงการ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	4
ส่วนที่ 1 ส่วนนำ	5
หลักการและเหตุผล	5
วัตถุประสงค์ของโครงการ	5
ตัวชี้วัดความสำเร็จ	6
เป้าหมายเชิงปริมาณ	6
เป้าหมายเชิงคุณภาพ	6
ส่วนที่ 2 วิธีดำเนินการ	7
กลุ่มเป้าหมาย	7
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	7
วิธีการเก็บข้อมูล	8
การวิเคราะห์ข้อมูล	8
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	9
ส่วนที่ 4 สรุปผลการดำเนินการ	15
สรุปผลการดำเนินงาน	15
ข้อเสนอแนะ	16
ภาคผนวก	17

บทสรุปผลการดำเนินโครงการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ที่มีการบูรณาการพันธกิจทั้งการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ให้สามารถพัฒนาความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่นควบคู่กับการปฏิบัติราชการด้วยมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันต่อไปในอนาคตทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศไทยและระดับนานาชาติอาเซียน

คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร วิทยาศาสตรบัณฑิต ที่มีหลากหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรตั้งแต่ระดับต้นน้ำ (พืชศาสตร์ การประมง สัตวศาสตร์ เทคนิคการสัตวแพทย์) กลางน้ำ (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร) และปลายน้ำ (การบริหารธุรกิจเกษตร) โดยมีการเรียนการสอนนอกจากทฤษฎีให้ห้องเรียนยังเน้นการปฏิบัตินอกห้องเรียน และเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ในท้องถิ่น ในสถานการณ์จริง เพื่อให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนประสบการณ์ตรง ในบริบทชุมชน ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร คือ “เป็นคนดี มีจิตสาธารณะ และมีทักษะวิชาชีพ”

จากการลงพื้นที่การปลูกมะเขือเทศบ้านนาอยในเบื้องต้นพบว่า บ้านนาอยมีการปลูกมะเขือเทศเป็นพืชฤดูแล้งส่งโรงงานหลวงดอยคำแห่งที่ 3 เต่าอย ตั้งแต่ปี 2527 การปลูกมะเขือเทศเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน ทั้งนี้ประกอบกับจุดเด่นของบ้านนาอยคือ เกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง มีน้ำคุณภาพดีและเหมาะสมสำหรับการปลูก บางรายเจ้าบ่อน้ำ และแรงงานส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือนและชุมชนเป็นหลัก เป็นหมู่บ้านที่ตั้งของโรงงานหลวงเต่าอย อย่างไรก็ตามข้อกังวลในเรื่องสารพิษตากค้างในร่างกาย และสิ่งแวดล้อมยังคงเป็นประเด็นสำคัญ และทุกคนตระหนักรู้ว่า ควรร่วมด้วยช่วยกันในการจัดการในเรื่องนี้ รวมถึงการสะท้อนภาพรวมของการพัฒนาอีกครั้งในเชิงนโยบาย ไม่ใช่ว่าอย่างไรก็ตามช่วงเวลาที่ต้องการลดปริมาณการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แมลงมากจำเป็นต้องใช้ ซึ่งทำได้โดยการลดปริมาณการใช้ลง ยังไม่ได้คิดหาวิธีการอื่นๆ เลยตั้งแต่ปี 2526 ตั้งแต่ปี 2558 มีต้นทุนอยู่ที่ประมาณ 34,000 บาทต่อไร่ ผลผลิตอยู่ที่ 15-23 ตันต่อไร่ ได้รายได้ประมาณ 95,000 บาทต่อไร่ แต่ก็ต้องปลูกถ้าไม่ปลูกก็ไม่มีรายได้จนเจือครอบครัว ถ้ามีความต้องการอย่างไรกับการใช้สารเคมี ทุกคนตอบตรงกันว่าถ้ามีทางเลือกอื่นๆ ก็จะไม่ใช้

สารเคมีเพื่อการดูแลด้านความสะอาดและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมเหมือนกัน แต่ก็ยังไม่ได้เคยหาทางออกในเรื่องนี้มากนัก

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice, GAP) คือแนวทางในการทำการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานกำหนด (กรมวิชาการเกษตร, 2546) ระบบ GAP เป็นการพัฒนาห่วงโซ่ออาหารตั้งแต่การผลิตจนถึงผู้บริโภค ผลผลิตต้องสะอาด ปลอดภัย ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงจากสารเคมีเกษตร และจุลทรรศ์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตลอดจนอนุรักษ์สภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับแหล่งน้ำ การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว รวมถึงสุขลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรในระบบการผลิตพืช มะเขือเทศเป็นสินค้าเกษตรที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและการส่งออก การกำหนดมาตรฐานการผลิตมะเขือเทศตามระบบ GAP จึงมีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาคุณภาพในการผลิตให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้ผลิตผลมะเขือเทศมีมาตรฐานทั้งด้านคุณภาพและความปลอดภัย สร้างความเชื่อถือให้เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและการค้าระหว่างประเทศ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าการแก้ไขปัญหาในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอยู่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศ จึงได้จัดทำโครงการบริการวิชาการนี้ขึ้นโดยการบูรณาการงานวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสมมาใช้สำหรับการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอเต่าอย จังหวัดสกลนคร และการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีแพ็กและผลไม้ ในภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2560 มาบูรณาการเพื่อฝึกอบรมการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้สำหรับการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอเต่าอย จังหวัดสกลนคร เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะของเกษตรกรในการผลิตมะเขือเทศให้ได้คุณภาพมาตรฐานด้วยระบบ GAP ซึ่งเป็นการพัฒนาห่วงโซ่ออาหารตั้งแต่การผลิตจนถึงผู้บริโภค ผลผลิตมะเขือเทศที่ได้สะอาด ปลอดภัย ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงจากสารเคมีเกษตร และจุลทรรศ์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มีความปลอดภัยจากสารพิษ สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตมะเขือเทศได้อย่างต่อเนื่องในราคาที่เป็นธรรม ก่อให้เกิดรายได้อันส่งผลต่อความอยู่ดีกินดีของชุมชนรวมถึงอนุรักษ์สภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) เพื่อการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย ตำบลเต่าอย อำเภอเต่าอย จังหวัดสกลนคร ได้จัดขึ้นในวันพุธที่ 30 สิงหาคม 2560 ณ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย ตำบลเต่าอย

อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร โดยมีเกษตรกรเข้าร่วม 30 คน ซึ่งเป็นเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศ ทั้งหมด

ภาพกิจกรรมอบรมการระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) เพื่อการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย ตำบลเต่างอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร

สรุปผลการดำเนินงาน ออกเป็นส่วนต่าง ๆ พนบฯ ด้านความรู้ความเข้าใจ เกษตรกรผู้ปลูก มะเขือเทศบ้านนาอย มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการแปรรูปมะเขือเทศได้ทุกคนคิดเห็น

ร้อยละ 100 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอยู่ที่เข้าร่วมโครงการทุกคน มีระดับมีระดับความคิดเห็นด้านการนำไปใช้ประโยชน์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ได้มีการยื่นขอรับรองการผลิตมะเขือเทศตามมาตรฐาน GAP มะเขือเทศ ด้านความพึงพอใจต่อ กิจกรรมโครงการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอยู่ที่เข้าร่วมโครงการทุกคน มีเป้าหมายการผลิตและแปรรูปมะเขือเทศที่ปลอดภัย ซึ่งการอบรมการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศจึงเป็นแนวทางในการ พัฒนาระดับผลผลิตมะเขือเทศให้ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตที่ส่งผลต่อความมั่นใจของ ผู้บริโภคว่ามะเขือเทศบ้านนาอยู่ปลอดภัย ส่งผลต่อการขายที่มากขึ้นทำให้สร้างรายได้เพิ่มให้แก่ เกษตรกรที่ปลูกมะเขือเทศ และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพผู้บริโภคเพื่อประโยชน์สุขกับทั้ง ชุมชนและสิ่งแวดล้อม ในส่วนของปัญหาอุปสรรค พบร่วมกันในการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอยู่ อาจทำได้ยากกว่าที่อื่นๆ เนื่องจากเป็นพืชหลังนาที่พื้นที่มีการปลูกข้าวมาก่อน ซึ่งต้องเริ่มจากการทำความสะอาดที่ได้รับ รองมาตรฐาน GAP ด้วย และเกษตรกรยังขาดความรู้ด้านการตลาดมะเขือเทศที่มากกว่าการปลูกส่ง โรงงานโดยคำ แล้วมีข้อเสนอแนะ สำหรับหน่วยงานภาครัฐที่พัฒนาไว้ว่าควรให้การส่งเสริมการจัดทำ มาตรฐาน GAP พื้นที่คุ้มครองจริงพื้นที่ และในด้านการพัฒนาการตลาดมะเขือเทศที่ได้มาตรฐาน GAP ควรมีการตลาดที่ดีกว่ามะเขือเทศทั่วๆไป เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรผลิตมะเขือเทศที่มี คุณภาพมาตรฐานออกสู่ตลาด และควรมีการทำอย่างต่อเนื่องและความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้เสียทุก ฝ่าย ควรได้เสนอความคิดเห็นเพื่อหาแนวปฏิบัติร่วมกันเพื่อเป้าหมายการผลิตมะเขือเทศที่ปลอดภัยทั้ง เกษตรกรที่ปลูกและผู้บริโภค รวมถึงปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ที่มีการบูรณาการพันธกิจทั้งการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการและการทำงานบ่มารุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ให้สามารถพัฒนาความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่นควบคู่กับการปฏิบัติราชการด้วยมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันต่อไปในอนาคตทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศชาติและระดับประชาคมอาเซียน

คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร วิทยาศาสตรบัณฑิต ที่มีหลากหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรตั้งแต่ระดับต้นน้ำ (พืชศาสตร์ การประมง สัตวศาสตร์ เทคนิคการสัตวแพทย์) กลางน้ำ (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร) และปลายน้ำ (การบริหารธุรกิจเกษตร) โดยมีการเรียนการสอนนอกจากทฤษฎีให้ห้องเรียนยังเน้นการปฏิบัตินอกห้องเรียน และเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ในท้องถิ่น ในสถานการณ์จริง เพื่อให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนประสบการณ์ตรง ในบริบทชุมชน ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร คือ “เป็นคนดี มีจิตสาธารณะ และมีทักษะวิชาชีพ”

จากการลงพื้นที่การปลูกมะเขือเทศบ้านนาอยู่ในเบื้องต้นพบว่า บ้านนาอยู่มีการปลูกมะเขือเทศเป็นพืชคู่ดูแลส่งโรงงานหลวงโดยคำแห่งที่ 3 เต่าอย ตั้งแต่ปี 2527 การปลูกมะเขือเทศเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน ทั้งนี้ประกอบกับจุดเด่นของบ้านนาอยคือ เกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง มีน้ำคอลองชลประทานเพื่อการเกษตร บางรายเจาะบ่อน้ำ และแรงงานส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือนและชุมชนเป็นหลัก เป็นหมู่บ้านที่ตั้งของโรงงานหลวงเต่าอย อายุ่ร้อยปีตามข้อกังวลในเรื่องสารพิษตากค้างในร่างกาย และสิ่งแวดล้อมยังคงเป็นประเด็นสำคัญ และทุกคนตระหนักรู้ว่า ควรร่วมด้วยช่วยกันในการจัดการในเรื่องนี้ รวมถึงการสะท้อนภาพรวมของการพัฒนาอาชญากรรมต่างอยู่ในเวทีประชาคมทำให้ทราบว่าประเด็นสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตรคือการลด ละ เลิก การใช้สารเคมีในการปลูกมะเขือเทศ อายุ่ร้อยปีตามชาวบ้านหลายคนได้สะท้อนให้ฟังว่า ไม่ใช่ว่าอย่างไรใช้สารเคมี แต่การปลูกมะเขือเทศมีการระบาดของโรคและ

แมลงมากจำเป็นต้องใช้ ซึ่งทำได้เพียงการลดปริมาณการใช้ลง ยังไม่ได้คิดหารือการอื่นๆ เลยตั้งแต่ ปลูกมะเขือเทศมา กว่า 30 ปี(ตั้งแต่ปี 2526) ต้นทุนในการปลูกหักค่าปุ๋ย ค่ายา ค่าแรงงานเก็บมะเขือเทศก็แพงขึ้นทุกปี (ดูการปลูก2557/2558 มีต้นทุนอยู่ที่ประมาณ 34,000 บาทต่อไร่ ผลผลิตอยู่ที่ 15-23 ตันต่อไร่ ได้รายได้ประมาณ 95,000 บาทต่อไร่) แต่ก็ต้องปลูก ถ้าไม่ปลูกก็ไม่มีรายได้ก็จะเสีย ครอบครัว สามาตรีต้องอย่างไรกับการใช้สารเคมี ทุกคนตอบตรงกันว่าถ้ามีทางเลือกอื่นๆ ก็จะไม่ใช้สารเคมี เพราะตระหนักรถึงความสำคัญเรื่องสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเหมือนกัน แต่ก็ยังไม่ได้เคยหาทางออกในเรื่องนี้มากนัก

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice, GAP) คือแนวทางในการทำการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานกำหนด (กรมวิชาการเกษตร, 2546) ระบบGAP เป็นการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่การผลิตจนถึงผู้บริโภค ผลผลิตต้องสะอาด ปลอดภัย ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงจากสารเคมีเกษตร และจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตลอดจนอนุรักษ์สภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับแหล่งน้ำ การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว รวมถึงสุขลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรในระบบการผลิตพืช มะเขือเทศเป็นสินค้าเกษตรที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและการส่งออก การกำหนดมาตรฐานการผลิตมะเขือเทศตามระบบ GAP จึงมีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาคุณภาพในการผลิตให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มะเขือเทศมีมาตรฐานทั้งด้านคุณภาพและความปลอดภัย สร้างความเชื่อถือให้เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและการค้าระหว่างประเทศ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าการแก้ไขปัญหาในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอยมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศ จึงได้จัดทำโครงการบริการวิชาการนี้ขึ้นโดยการบูรณาการงานวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสมมาใช้สำหรับการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอต่างอย จังหวัดสกลนคร และการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีด้วยการและผลไม้ ในภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปีการศึกษา2560 มาบูรณาการเพื่อฝึกอบรมการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้สำหรับการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอต่างอย จังหวัดสกลนคร เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะของเกษตรกรในการผลิตมะเขือเทศให้ได้คุณภาพมาตรฐานด้วยระบบ GAP ซึ่งเป็นการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่การผลิตจนถึงผู้บริโภค ผลผลิตมะเขือเทศที่ได้สะอาด ปลอดภัย ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงจากสารเคมีเกษตร และจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มีความปลอดภัยจากสารพิษ สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตมะเขือเทศได้อย่างต่อเนื่องในราคานี้

เป็นธรรม ก่อให้เกิดรายได้อันส่งผลต่อความอยู่ดีกินดีของชุมชนรวมถึงอนุรักษ์สภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอเต่าอย จังหวัดสกลนคร

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ตัวชี้วัดผลผลิต

ผลผลิต (Output)/กิจกรรม	ประเภทตัวชี้วัด	ชื่อตัวชี้วัดผลผลิต	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย
-กิจกรรมฝึกอบรม การปรับรูปอาหาร จากมะเขือเทศ	เชิงปริมาณ	จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	คน	30
	เชิงคุณภาพ	-ความพึงพอใจของ กลุ่มเป้าหมาย	ร้อยละ	85
		-ความรู้ความเข้าใจของ กลุ่มเป้าหมาย	ร้อยละ	80
		-การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของ กลุ่มเป้าหมาย	ร้อยละ	80

2. ตัวชี้วัดผลลัพธ์

วัตถุประสงค์ เพื่อฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอเต่าอย จังหวัดสกลนคร

ผลลัพธ์ เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอยได้รับความรู้และทักษะการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศ

ตัวชี้วัดผลลัพธ์ เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอยได้รับรองมาตรฐาน GAP ในการผลิตมะเขือเทศ

ส่วนที่ 2

วิธีดำเนินการ

โครงการนี้ได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็นขั้นต่าง ๆ ดังนี้

1. ขั้นวางแผนงาน (P) ประกอบด้วยกิจกรรม

- 1.1 ลงพื้นที่
- 1.2 เขียนโครงการ
- 1.3 ขออนุมัติโครงการ
- 1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการ
- 1.5 ประชุมคณะกรรมการ
- 1.6 ประชาสัมพันธ์โครงการกับกลุ่มเป้าหมาย
- 1.7 ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนลงพื้นที่
- 1.8 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์

2. ขั้นดำเนินการ (D) ประกอบด้วยกิจกรรม

- 2.1 ลงทะเบียนผู้มาร่วมโครงการ
- 2.2 เปิดงานโครงการ
- 2.3 อบรมให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย

3. ขั้นสรุปและประเมินผล (C) ประกอบด้วยกิจกรรม

- 3.1 สรุปผล ทดสอบความรู้ความเข้าใจในกระบวนการตอบบทเรียน
- 3.2 ประเมินผลโครงการ

4. ขั้นปรับปรุงตามผลการประเมิน (A) ประกอบด้วยกิจกรรม

- 4.1 รายงานผลการดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายและเป้าหมายเป็นบุคคล รวมทั้งสิ้น 30 คน ประกอบด้วย

1) สถานะของกลุ่มเป้าหมาย เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอย ได้ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอต่างอย จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ใช้แบบประเมิน และการสังเกต

วิธีการเก็บข้อมูล

1. การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอบรมปฏิบัติการของกลุ่มเป้าหมาย
2. ทำการประเมินความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมายขณะอบรมปฏิบัติการ ใช้การถามตอบ และ ผลการลงมือปฏิบัติการตรวจประเมินระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอต่างอย จังหวัดสกลนคร
3. ทำการประเมินความคิดเห็นด้านการนำไปใช้ประโยชน์ภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการ โดยใช้แบบประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประเมินความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมายขณะเข้าร่วมอบรม ใช้เกณฑ์ในการถามตอบและผลการลงมือปฏิบัติ ใน การวิเคราะห์ข้อมูล
2. การประเมินความคิดเห็นด้านการนำไปใช้ประโยชน์ภายหลังเสร็จกิจกรรมอบรม ใช้สถิติ เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประเมินความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมายขณะเข้าร่วมอบรม ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอบคำถามได้และลงมือปฏิบัติได้	ถือว่ามีความรู้ความเข้าใจในระดับดี
ตอบคำถามไม่ได้แต่ลงมือปฏิบัติได้	ถือว่ามีความรู้ความเข้าใจในระดับพอใช้
ตอบคำถามได้แต่ลงมือปฏิบัติไม่ได้	ถือว่ามีความรู้ความเข้าใจในระดับพอใช้
ตอบคำถามไม่ได้แต่ลงมือปฏิบัติไม่ได้	ถือว่ามีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย

2. การประเมินความคิดเห็นด้านการนำไปใช้ประโยชน์ภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการ ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1.00-1.67 ระดับการนำไปใช้ประโยชน์น้อย
- 1.68-2.35 ระดับการนำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง
- 2.36-3.00 ระดับการนำไปใช้ประโยชน์มาก

3. การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1.00-1.67 ระดับความพึงพอใจน้อย
- 1.68-2.35 ระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 2.36-3.00 ระดับความพึงพอใจมาก

ส่วนที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการดำเนินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร ได้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายโดยใช้เครื่องมือตามที่กำหนดไว้ข้างต้น จากข้อมูลที่เก็บมาได้ สามารถนำมาวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์จำนวนของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ

จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนตามเป้าหมาย (คน)	จำนวนที่เข้าร่วมโครงการ (คน/ร้อยละ)
เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศ บ้านนาอย	30	10/100.0
รวม	30	30/100

จากตารางที่ 1 พบร่วม จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการในทุกกลุ่มเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ คิดเป็นค่าร้อยละของจำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการ 100

ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอย มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำระบบเกษตรดีที่
เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย ดังนี้
ตารางที่ 2 ผลการประเมินและการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจ ก่อนและหลัง เข้าร่วมโครงการ
ของผู้เข้าร่วมโครงการ

กลุ่มเป้าหมาย	ผลการประเมินและการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจ											
	ก่อนเข้ารับการฝึกอบรม						หลังเข้ารับการฝึกอบรม					
	การตอบ คำถาม (ร้อยละ)		การลงมือ ^{ปฏิบัติ} (ร้อยละ)		ผลการ ประเมิน (ร้อยละ)		การตอบ คำถาม (ร้อยละ)		การลงมือ ^{ปฏิบัติ} (ร้อยละ)		ผลการ ประเมิน (ร้อยละ)	
	ได้	ไม่ได้	ได้	ไม่ได้	ได้	ไม่ได้	ได้	ไม่ได้	ได้	ไม่ได้	ได้	ไม่ได้
เกษตรกร	0 (0)	30 (100)	- (0)	- (0)	0 (0)	30 (100)	30 (100)	0 (0)	30 (100)	0 (0)	30 (100)	0 (0)

จากตารางที่ 2 พบร้า ก่อนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศที่เข้าร่วม
โครงการไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการแปรรูปมะเขือเทศแต่หลังจากที่ผู้เข้าร่วมโครงการผ่าน
การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแล้ว ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการนำระบบเกษตรดีที่
เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย คิดเป็นร้อย
ละ 100

ผลการประเมินและการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้เข้าร่วมโครงการ มีระดับความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการ ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการประเมินและการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (คน)			ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)			
เกษตรกร						
ระยะเวลาการจัดทำโครงการ	20 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.00	.000	มาก
สถานที่จัดทำโครงการ	20 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.00	.000	มาก
อาหาร/ของว่าง	20 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.00	.000	มาก
วิทยากร	20 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.00	.000	มาก
วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ	20 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.00	.000	มาก
ความรู้ที่ได้จากการอบรม	20 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.00	.000	มาก
ภาพรวมสมาชิกวิสาหกิจฯ				3.00	.000	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการทุกกลุ่มมีระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมของโครงการทุกประเด็น โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการประเมินและการวิเคราะห์การนำองค์ความรู้ที่ได้จากการไปใช้ประโยชน์

ผู้เข้าร่วมโครงการ มีการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการประเมินและการวิเคราะห์การนำองค์ความรู้ที่ได้จากการไปใช้ประโยชน์

กลุ่มเป้าหมาย	การนำองค์ความรู้ที่ได้จากการไปใช้ประโยชน์ (คน)			ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)			
สมาชิกวิสาหกิจฯ	20 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.00	.000	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการไปใช้ประโยชน์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจชุมชน/คุณภาพชีวิต/สิ่งแวดล้อม

จากการดำเนินงานตามโครงการ มีผลการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจชุมชน/คุณภาพชีวิต/สิ่งแวดล้อม ใช้การประเมินเชิงประจักษ์ ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจชุมชน: เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย ทำให้สามารถผลิตมะเขือเทศที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อรายได้เพิ่มขึ้น

ด้านคุณภาพชีวิต: การผลิตมะเขือเทศได้คุณภาพมาตรฐาน GAP ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น สามารถจุนเงื่อนครอบครัว มีเงินออม มีเงินทำบุญ ก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ด้านสิ่งแวดล้อม: การผลิตมะเขือเทศได้คุณภาพมาตรฐาน GAP ทำให้เกษตรกรสามารถผลิตมะเขือเทศที่มีคุณภาพและปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ส่งผลให้เกิดประโยชน์ที่เกื้อกูลกันของผู้ผลิตมะเขือเทศ ผู้บริโภค และดีต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

ส่วนที่ 4

สรุปผลการดำเนินการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ทำให้สามารถสรุปผลการดำเนินงานโครงการ ได้ดังนี้

สรุปผลการดำเนินงาน

ในการอบรมเรื่องการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย ที่วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอย มีผู้เข้าร่วมโครงการ 30 คน ซึ่งเป็นเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอย สรุปผลการดำเนินงาน ออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจ เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอย มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการแปรรูปมะเขือเทศได้ทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100

ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอยที่เข้าร่วมโครงการทุกคน มีระดับมีระดับความคิดเห็นด้านการนำไปใช้ประโยชน์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ได้มีการยื่นขอรับรองการผลิตมะเขือเทศตามมาตรฐาน GAP มะเขือเทศ

ด้านความพึงพอใจต่อ กิจกรรมโครงการ เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอยที่เข้าร่วมโครงการทุกคน มีระดับมีระดับความพึงพอใจต่อ กิจกรรมโครงการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอยที่เข้าร่วมโครงการทุกคน มีเป้าหมายการผลิตและแปรรูปมะเขือเทศที่ปลอดภัย ซึ่งการอบรมการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศจะเป็นแนวทางในการพัฒนาระดับผลผลิตมะเขือเทศให้ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตที่ส่งผลต่อความมั่นใจของผู้บริโภคว่ามะเขือเทศบ้านนาอย ปลอดภัย ส่งผลต่อการขายที่มากขึ้นทำให้สร้างรายได้เพิ่มให้แก่เกษตรกรที่ปลูกมะเขือเทศ และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพผู้บริโภคเพื่อประโยชน์สุขกับทั้งชุมชนและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาอุปสรรค

-การนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย่างทำได้ยากกว่าที่อื่นๆ เนื่องจากเป็นพืชหลังนาที่พื้นที่มีการปลูกข้าวมาก่อนซึ่งต้องเริ่มจากการทำนาข้าวให้เป็นนาที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP ด้วย

-เกษตรกรยังขาดความรู้ด้านการตลาดมะเขือเทศที่มากกว่าการปลูกส่งโรงงานโดยคำ

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้การส่งเสริมการจัดทำมาตรฐาน GAP พืชที่ครบรวงจรทั้งพื้นที่
2. การพัฒนาการตลาดมะเขือเทศที่ได้มาตรฐาน GAP ความมีการตลาดที่ดีกว่ามะเขือเทศทั่วๆไป เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรผลิตมะเขือเทศที่มีคุณภาพมาตรฐานออกสู่ตลาด และความมีการทำอย่างต่อเนื่องและความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ควรได้เสนอความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางปฏิบัติร่วมกันเพื่อเป้าหมายการผลิตมะเขือเทศที่ปลอดภัยทั้งเกษตรกรที่ปลูกและผู้บริโภค รวมถึงปลดล็อกต่อสิ่งแวดล้อม

ภาคผนวก ก

โครงการบริการวิชาการนี้ที่ได้รับอนุมัติ
ภายใต้ โครงการสนับสนุนการพัฒนาศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาห้องถินอีสาน

3539

บันทึกข้อความ

13-35

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สาขาวิชาเทคโนโลยีการอาหาร
ที่ ศป ๐๔๔๒.๐๓/๗๙๕ วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐
เรื่อง ขอรับการสนับสนุนงบประมาณโครงการบริการวิชาการ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบเนื่องจากการประชุมวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การบริหารงบประมาณปี ๒๕๖๐ ในที่ประชุมได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณปี ๒๕๖๐ เพิ่มเติม ในส่วนของการบริการวิชาการ ในกรณีคณะเทคโนโลยีการเกษตรได้สำรวจความต้องการของชุมชนในการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการในพื้นที่บ้านนาอย ตำบลเต่างอย อำเภอเต่างอย แล้วพบว่าบ้านนาอยมีการปลูกมะเขือเทศซึ่งเป็นพืชหลักฤดูกาลที่นาที่สร้างงานและรายได้ให้แก่ชุมชนบ้านนาอยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่รัชกาลที่ ๙ ได้มีพระราชดำริในการสร้างอาชีพเสริมให้แก่ชาวบ้านนาอย อย่างไรก็ตามการปลูกมะเขือเทศของบ้านนาอยยังมีปัญหาหลายประการ ทั้งการผลิตที่มีการใช้สารเคมี ปุ๋ย และปัจจัยการผลิตที่มากเกินความจำเป็นแล้ว ผลผลิตที่ได้ยังไม่ได้รับรองคุณภาพมาตรฐาน ส่งผลให้การผลิตไม่ได้ประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อรายได้และคุณภาพชีวิตทั้งของเกษตรกรและสังคมสัมมติ กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตมะเขือเทศจึงมีความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าและห้องน้ำสำหรับเกษตรกรที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) เพื่อเป้าหมายให้เกษตรกรมีความมั่นคงและทักษะในการผลิตมะเขือเทศตามมาตรฐาน GAP ดังกล่าวข้างต้น อันจะส่งผลต่อการผลิตให้คุณภาพสูงและลดต้นทุนการผลิตด้วยชุมชน และมุ่งสู่ปัจจุบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ออก毕業证ที่ดีที่สุด

ในการนี้คณะเทคโนโลยีการเกษตรจึงได้จัดทำโครงการ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการระบบเกษตรดีทางมาส (Good Agricultural Practice, GAP) เพื่อการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย สำหรับชาวนาอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร ซึ่งได้เตรียมการและพร้อมที่จะดำเนินการในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ กลุ่มชาวนาอย ชุมชนเกษตรกรผู้ผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร (สำนักงานสังกัด) และขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ปี ๒๕๖๐ เพิ่มเติมดังรายละเอียดโครงการที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้อำนวยการส่วนราชการ สมคำที่)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

อนุสาวรีย์ บุญธรรม ใจดี ๖๐ A ๕๕ ๓/๑ ถนน ๑๔๐/๒
ที่ดิน ๖๕,๖๐๐ ตร.ม. หมู่ ๑๙ ตำบล ท่าศาลา อำเภอ ท่าศาลา
จังหวัด สกลนคร
โทรศัพท์ ๐๘๑๗๒๒๔๗๘๙ / ๐๘๑๗๒๒๔๗๘๘
๒๒๖๐๖๐

ร.พ.๗๗๗
ที่๑๐๙ ก๑๙๗๐๙
ก๑๙๗๐๙

แบบเสนอขออนุมัติโครงการประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2560 (งบเพิ่มเติม)
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แผนงาน พื้นฐานด้านการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพคน ผลผลิต/โครงการ ผลงานการให้บริการวิชาการ กิจกรรมหลัก เผยแพร่ความรู้และบริการวิชาการ กิจกรรมรอง/หน่วยงาน สาขาวิชาเทคโนโลยีการอาหาร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

1. ชื่อโครงการ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) เพื่อการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอยู่ ตำบลเต่างอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
 2. สถานภาพของโครงการ : โครงการใหม่ โครงการปกติ โครงการต่อเนื่อง.....ระบบชื่อโครงการเดิม.....
 3. ส่วนราชการ/หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ คณะเทคโนโลยีการเกษตร
 4. ระยะเวลาดำเนินโครงการ :
- เริ่มต้นวันที่ 11 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 สิ้นสุดวันที่ 20 เดือน กันยายน พ.ศ. 2560
5. สถานที่ดำเนินโครงการ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ผลิตมะเขือเทศบ้านนาอยู่ ตำบลเต่างอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
 6. งบประมาณ 65,600 บาท (หากมีน้ำพันธุ์รออยบาทถ้วน)
 7. แหล่งงบประมาณ แผ่นดิน เป็นรายได้ ภูมิพลฯ รายได้จากการให้บริการ งบอื่นๆ ระบุ.....

8. ความสอดคล้องในมิติเชิงยุทธศาสตร์ จุดเน้นสภากฯ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการบูรณาการโครงการ
- 1) ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ประการ (สามารถเลือกความสอดคล้องได้เพียง 1 ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 กลยุทธ์)

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์ที่	ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์ที่
☐ 1. การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ		☐ 4. การนำนวัตกรรมและสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการสอน	
☐ 2. การพัฒนางานวิจัยและงานสร้างสรรค์		☐ 5. การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ	
☒ 3. การส่งเสริมการบริการวิชาการแก่ห้องถัง	3.1		

- 2) จุดเน้นสภามหาวิทยาลัย (สามารถเลือกความสอดคล้องได้เพียง 1 จุดเน้น 1 ข้อ)

จุดเน้น	ข้อที่	จุดเน้น	ข้อที่
☐ 1. ด้านบุคลากร		☐ 4. ด้านหลักสูตร	
☐ 2. ด้านนักศึกษา		☒ 5. ด้านการวิจัยและการบริการวิชาการ	5.5
☐ 3. ด้านการบริหารจัดการ			

- 3) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับ คณะ (หลักสูตร/คณะ/มหาวิทยาลัย)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
3. การบริการวิชาการ	3.1

9. หลักการและเหตุผล (ที่มา/สรุปสาระสำคัญ/ความเร่งด่วน/ความจำเป็น/การบูรณาการโครงการ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ที่มีการบูรณาการพัฒกิจทั้งการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ให้สามารถพัฒนาความเข้มแข็ง

ให้กับชุมชนท้องถิ่นควบคู่กับการปฏิบัติราชการด้วยมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้เกิดสังคมการเมืองที่มีความสามารถในการแข่งขันต่อไปในอนาคตทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศชาติและระดับประเทศอาเซียน

คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร วิทยาศาสตรบัณฑิต ที่มีหลักหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรตั้งแต่ระดับต้นน้ำ (พืชศาสตร์ การประมง สัตวศาสตร์ เทคนิคการสัตวแพทย์) กลางน้ำ (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร) และปลายน้ำ (การบริหารธุรกิจเกษตร) โดยมีการเรียนการสอนนอกจากทฤษฎีให้ห้องเรียนยังเน้นการปฏิบัตินอกห้องเรียน และเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ในท้องถิ่น ในสถานการณ์จริง เพื่อให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนประสบการณ์ตรง ในบริบทชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร คือ “เป็นคนดี มีจิตสาธารณะ และมีทักษะวิชาชีพ”

จากการลงพื้นที่การปักหมุดเขือเทศบ้านนาอยในเบื้องต้นพบว่า บ้านนาอยมีการปักหมุดเขือเทศเป็นพืชฤดูแล้งส่งโรงงานหลวงดอยคำแห่งที่ 3 เต่างอย ตั้งแต่ปี 2527 การปักหมุดเขือเทศเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน ทั้งนี้ประกอบกับจุดเด่นของบ้านนาอยคือ เกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง มีน้ำคล่องชลประทานเพื่อการเกษตร บางรายจะปลูกน้ำ แล้วแรงงานส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือนและชุมชนเป็นหลัก เป็นหมู่บ้านที่ตั้งของโรงงานหลวงเต่างอย อย่างไรก็ตามข้อจำกัดในเรื่องสารพิษทางกายภาพ แสงสีและลักษณะของบ้านนาอยในพื้นที่นี้ สำคัญ และทุกคนตระหนักดีว่า ควรร่วมด้วยช่วยกันในการจัดการในเรื่องนี้ รวมถึงการประสานงานของชาวนาเข้ามาอยู่ เต่างอยในเวทีประชาคมทำให้ทราบว่าประเพณีสืบทอดสืบต่อการเกษตรต้องการลดละเลิก การใช้สารเคมีในการปักหมุดเขือเทศ อย่างไรก็ตามชาวบ้านหลายคนได้สะท้อนให้ฟังว่า ไม่ใช่ว่าอย่างใดสารเคมี แต่การปักหมุดเขือเทศมีการระบาดของโรคและแมลงมากจำเป็นต้องใช้ ซึ่งทำได้เพียงการลดปริมาณการใช้ลง ยังไม่ได้คิดหาวิธีการอื่นๆ เลย ตั้งแต่ปักหมุดเขือเทศมา เกือบ 30 ปี(ตั้งแต่ปี 2526) ต้นทุนในการปักหมุดเขือเทศที่ 15-23 ตันต่อไร่ ได้ร้อยได้ประมาณ 95,000 บาทต่อไร่ แต่ก็ต้องปัก ถ้าไม่ปักก็ไม่มีรายได้ จุนเจือครอบครัว ตามว่าคิดอย่างไรกับการใช้สารเคมี ทุกคนตอบตรงกันว่าถ้ามีทางเลือกอื่นๆ ก็จะไม่ใช้สารเคมี เพราะตระหนักรถึงความสำคัญเรื่องสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเหมือนกัน แต่ก็ยังไม่ได้เคยหาทางออกในเรื่องนี้มากนัก

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice, GAP) คือแนวทางในการทำการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานกำหนด (กรมวิชาการเกษตร, 2546) ระบบ GAP เป็นการพัฒนาห่วงโซ่ออาหารตั้งแต่การผลิตจนถึงผู้บริโภค ผลผลิตต้องสะอาด ปลอดภัย ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงจากการแพร่เชื้อ และจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตลอดจนอนุรักษ์สภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับแหล่งน้ำ การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว รวมถึงสุขลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรในระบบการผลิตพืช มะเขือเทศเป็นสินค้าเกษตรที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและการส่งออก การกำหนดมาตรฐานการผลิตมะเขือเทศตามระบบ GAP จึงมีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาคุณภาพในการผลิตให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้ผลิตผลมะเขือเทศมีมาตรฐานทั้งด้านคุณภาพและความปลอดภัย สร้างความเชื่อถือให้เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศไทยและการค้าระหว่างประเทศ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าการแก้ไขปัญหาในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอยมีความสำคัญและจำเป็น สำหรับเกษตรกรผู้ปักหมุดเขือเทศ จึงได้จัดทำโครงการบริการวิชาการนี้ขึ้นโดยการบูรณาการงานวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการนำระบบเกษตรที่ดีมาสมมารใช้สำหรับการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร และการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีผักและผลไม้ ในภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2560 มาบรรณาการเพื่อ

ฝึกอบรมการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้สำหรับการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอเต่าห้อย จังหวัดสกลนคร เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะของเกษตรกรในการผลิตมะเขือเทศที่ได้คุณภาพมาตรฐาน ด้วยระบบ GAP ซึ่งเป็นการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่การผลิตจนถึงผู้บริโภค ผลผลิตมะเขือเทศที่ได้ลักษณะ ปลอดภัย ปราศจากการใช้ยาพิษอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงจากสารเคมีเกษตร และจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มีความปลอดภัยจากสารพิษ สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตมะเขือเทศได้อย่างต่อเนื่อง ราคาที่เป็นธรรม ก่อให้เกิดรายได้อันส่งผลต่อความอยู่ดีกินดีของชุมชนรวมถึงอนุรักษ์สภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน

10. วัตถุประสงค์

10.1 เพื่อฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้ในการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอเต่าห้อย จังหวัดสกลนคร

11. กลุ่มเป้าหมายและจำนวนเป้าหมาย

ที่	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนเป้าหมาย	
		บุคคล	สิ่งของ
1	กิจกรรมที่ 1 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการนำระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) มาใช้สำหรับการผลิตมะเขือเทศบ้านนาอย อำเภอเต่าห้อย จังหวัดสกลนคร กลุ่มเป้าหมาย คือ เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนาอย ตำบลเต่าห้อย	30	

12. งบประมาณรายจ่าย : งบประมาณรวม 65,600 บาท

หมวดรายจ่าย	รายการงบประมาณ	จำนวนงบประมาณ ปี2560	ชี้แจง รายละเอียด
1. งบบุคลากร			
2. งบดำเนินงาน		65,600	
2.1 ค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุ		65,600	
2.1.1 ค่าตอบแทน	1) ค่าสมนาคุณวิทยากรในการฝึกอบรม	12,000	รวมค่าตอบแทน 12,000 บาท 1) ค่าสมนาคุณวิทยากรในการฝึกอบรม จำนวน 4 คน ๆ ละ 6 ชม. ๆ ละ 500 บาท เป็นเงิน 12,000 บาท
2.1.2 ค่าใช้สอย	1) ค่าจ้างเหมาจัดทำอาหาร (เกษตรกร 30 คน+ นักศึกษาช่วยงาน 10 คน) 40 คน ๆ ละ 160 บาท รวมเป็นเงิน 6,400 บาท 2) ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมธุระเรือนรู้ ในการฝึก ปฏิบัติการ GAP มะเขือเทศ จำนวน 4 ชุด เรือนรู้ ๆ ละ 9,800 บาท รวมเป็นเงิน 39,200 บาท 3) ค่าจ้างเหมาด้วยเอกสารและจัดทำเอกสารราย 3,500 บาท	49,100	1) ค่าจ้างเหมาจัดทำอาหาร (เกษตรกร 30 คน+ นักศึกษาช่วยงาน 10 คน) 40 คน ๆ ละ 160 บาท รวมเป็นเงิน 6,400 บาท 2) ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมธุระเรือนรู้ ในการฝึก ปฏิบัติการ GAP มะเขือเทศ จำนวน 4 ชุด เรือนรู้ ๆ ละ 9,800 บาท รวมเป็นเงิน 39,200 บาท 3) ค่าจ้างเหมาด้วยเอกสารและจัดทำเอกสารราย 3,500 บาท

หมวดรายจ่าย	รายการงบประมาณ	ค่าขอ งบประมาณ ปี2560	ชี้แจง รายละเอียด
2.1.3ค่าวัสดุ	1) ค่าวัสดุสำนักงาน	4,500	รวมค่าวัสดุ 4,500 บาท 1) ค่าวัสดุสำนักงานเป็นเงิน 4,500 บาท
2.2ค่าสาธารณูปโภค			
3. งบลงทุน			
4. งบเงินอุดหนุน		-	
5. งบรายจ่ายอื่น		-	
รวมทั้งสิ้น*		65,600	ล้วนจ่ายทุกรายการ

หมายเหตุ: ระบุค่าใช้จ่ายแยกรายกิจกรรม

13. การวางแผนการดำเนินการและกำกับดูแลยุทธศาสตร์ (PDCA) (1 กิจกรรม ต่อ 1 กระบวนการ) หรือ PDCA

14. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

14.1 ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)

ตัวชี้วัดผลผลิต	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย	วัดกิจกรรมที่
1. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	คน	30	1

14.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)

ตัวชี้วัดผลลัพธ์	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย	วัดกิจกรรมที่
1. ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย	ร้อยละ	85	1
2. ความรู้ความเข้าใจ	ร้อยละ	85	1
3. การนำไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ	85	1

15. การติดตามและประเมินผล

15.1 ใช้การประเมินผลหลังการอบรมในด้านความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

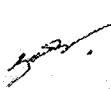
16. ผลที่คาดว่าจะได้รับ/ผลกระทบ (Impact)

16.1 น้ำเชื้อเทศของเกษตรกรบ้านนาอยู่ได้รับรองคุณภาพมาตรฐานการผลิตตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP)

16.2 ผู้บริโภคที่นิยมคุณภาพมาตรฐานของน้ำเชื้อเทศบ้านนาอย่างเกิดการซื้อที่ต่อเนื่องส่งผลต่อรายได้ที่มั่นคง ของเกษตรกรทำให้ชุมชนมีความมั่นคงต่อไป

17. สาเหตุหรือปัจจัยความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ(ถ้ามี)

สาเหตุหรือปัจจัยความเสี่ยง	แนวทางแก้ไข/ป้องกันความเสี่ยง
1).....	1).....
2).....	2).....

ลงชื่อ..... ผู้เสนอโครงการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพิน สมคำที)

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

11, สิงหาคม 2560

ความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาเบื้องต้น

ลงชื่อ..... ผู้เห็นชอบโครงการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มุนทด ทรงวิชา)

ตำแหน่ง คอมบติคณฑ์เทคโนโลยีการเกษตร

ความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาระดับสูง

อนุฯ

ลงชื่อ.....

กานต์

ผู้อนุมัติโครงการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา ธรรมวินทร)

ตำแหน่ง อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

...../...../.....

ภาคผนวก ข

กำหนดการ

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) เพื่อการผลิตมะเขือเทศ

บ้านนางอย ตำบลเด่างอย อำเภอเด่างอย จังหวัดสกลนคร

ณ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ผลิตมะเขือเทศบ้านนางอย ตำบลเด่างอย อำเภอเดางอย จังหวัดสกลนครสกลนคร

วันพุธที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐

วันพุธที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐

๐๙.๓๐ – ๐๙.๖๐ น. ลงทะเบียน

๐๙.๖๐ – ๑๐.๓๐ น. การบรรยายและฝึกปฏิบัติ ระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) ในการผลิต
มะเขือเทศ

ณ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนางอย
วิทยากร ฐานเรียนรู้ที่ 1 อาจารย์ครองใจ โสมรักษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ฐานเรียนรู้ที่ 2 ดร.ปิยะจินต์ ปัทมดิลก มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ฐานเรียนรู้ที่ 3 นายพิชัย ทองกร สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร
ฐานเรียนรู้ที่ 4 นายสิงหนาท เสริฐสาย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสกลนคร จังหวัดสกลนคร.

๑๐.๓๐ – ๑๐.๔๕ น. พักรับประทานอาหารว่าง

๑๐.๔๕ – ๑๒.๐๐ น. การบรรยายและฝึกปฏิบัติ ระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) ในการผลิต
มะเขือเทศ

ณ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนางอย
วิทยากร ฐานเรียนรู้ที่ 1 อาจารย์ครองใจ โสมรักษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ฐานเรียนรู้ที่ 2 ดร.ปิยะจินต์ ปัทมดิลก มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ฐานเรียนรู้ที่ 3 นายพิชัย ทองกร สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร
ฐานเรียนรู้ที่ 4 นายสิงหนาท เสริฐสาย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสกลนคร จังหวัดสกลนคร.

๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

๑๓.๐๐ – ๑๔.๐๐ น. การฝึกปฏิบัติ(ต่อ) ระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) ในการผลิตมะเขือเทศ
ณ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนางอย

วิทยากร ฐานเรียนรู้ที่ 1 อาจารย์ครองใจ โสมรักษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ฐานเรียนรู้ที่ 2 ดร.ปิยะจินต์ ปัทมดิลก มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ฐานเรียนรู้ที่ 3 นายพิชัย ทองกร สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร
ฐานเรียนรู้ที่ 4 นายสิงหนาท เสริฐสาย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสกลนคร จังหวัดสกลนคร.

๑๔.๐๐ – ๑๔.๑๕ น. พักรับประทานอาหารว่าง

๑๔.๑๕ – ๑๕.๐๐ น. การฝึกปฏิบัติ(ต่อ) ระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) ในการผลิตมะเขือเทศ
ณ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศบ้านนางอย

วิทยากร ฐานเรียนรู้ที่ 1 อาจารย์ครองใจ โสมรักษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ฐานเรียนรู้ที่ 2 ดร.ปิยะจินต์ ปัทมดิลก มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ฐานเรียนรู้ที่ 3 นายพิชัย ทองกร สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร
ฐานเรียนรู้ที่ 4 นายสิงหนาท เสริฐสาย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสกลนคร จังหวัดสกลนคร.

๑๕.๐๐ – ๑๕.๓๐ น. สรุปกิจกรรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้รวมกัน

ผศ.ยุพิน สมคำฟ้า มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ค

ภาพกิจกรรม

